

ДАНИЇЛ ЗАТОЧНИК (р.н. і р.с. невід.). — давньорус. письменник, автор створеного в 1-й третині 13 ст. «Слова» («Моленія»; див. «*Моленіє Даниїла Заточника*»), адресованого переяславль-залеському кн. *Ярославу Всеволодичу*, сину вел. кн. владимирського та суздальського *Всеволода Юрійовича* Велике Гніздо. Домагаючись князівської милості, Д.З. прославляє чесноти свого сюзерена, широко використовуючи бібл. тексти із Книги притч Соломона, Псалтиря та літ. творів, поширених у *Київській Русі*. Написане у жанрі літ. памфлету, «Слово» Д.З. є яскравою пам'яткою давньорус. письменства, цінним джерелом з історії сусп.-політ. думки та духовної к-ри середньовічної Русі.

Вид.: *Зарубин Н.Н.* «Слово Даниїла Заточника» по редакциям XII—XIII вв. и их переделкам. Л., 1932.

Літ.: *Романов Б.А.* Люди и нравы Древней Руси. М.—Л., 1966; *Данилевский И.* Холопское счастье Даниїла Заточника. В кн.: В своем кругу. Индивид и группа на Западе и на Востоке Европы до начала нового времени. М., 2003; *Горский А.А.* Слово (Моление) Даниїла Заточника. В кн.: Письменные памятники истории Древней Руси. Летописи. Повести. Хождения. Поучения. Жития. Послания: Аннотированный каталог-справочник. СПб., 2003.

В.М. Ричка.